

PROF. DR ANTONI WOJTYSIAK
(1896—1987)

Urodził się 13.VIII.1896 roku w Radomiu. Szkołę powszechną i średnią ukończył w Warszawie, zdając maturę w 1915 r. w Gimnazjum im Czackiego.

W tymże roku rozpoczął studia na Politechnice Warszawskiej oraz Muzeum Rolnictwa i Przemysłu. W 1918 roku zgłosił się na ochotnika do Wojska Polskiego a po odbyciu Kampanii Wojennej wznowił studia w 1922 roku w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego na Wydziale Rolniczym gdzie 1 sierpnia 1925 roku po przedstawieniu pracy pt. „Analiza chemiczna gleby” otrzymał tytuł inżyniera rolnictwa z odznaczeniem. Podczas studiów pracował w Centralnym Związku Kółek Rolniczych jako instruktor, a kolejno jako inspektor organizacji gospodarstw rolnych. W latach 1923—26 pracował w Zakładzie Chemii Rolnej SGGW pod kierunkiem Prof. Józefa Mikułowskiego-Pomorskiego w charakterze starszego asystenta, gdzie na podstawie własnych badań napisał i opublikował szereg prac naukowych na temat pobierania składników pokarmowych i nawożenia roślin. W 1926 roku powierzono Mu stanowisko st. asystenta, a następnie z-cy dyrektora Ogniska Kultury Rolnej i Zakładu Doświadczalnego w Poświętnem. W 1927 roku podjął pracę jako taksator w Państwowym Banku Rolnym i brał udział w ocenie i badaniach jakości gleb na terenie całego kraju. W 1928 roku powrócił do SGGW obejmując stanowisko adiunkta w Zakładzie Rolnictwa (Uprawy Roślin) kierowanego przez prof. Staniszkisza gdzie pracował do 1939 roku. W 1930 roku w dniu 22.XI obronił pracę doktorską pt. „Przemiany związków azotowych w łubinach wąskolistnych i łubinie żółtym”. Venia legendii otrzymał w 1938 roku na podstawie pracy „Pobieranie składników pokarmowych przez łubiny”. Pracę naukową łączył z działalnością w Centralnym Towarzystwie Organizacji i Kółek Rolniczych gdzie początkowo jako Kierownik Wydziału Rolniczego prowadził doświadczalnictwo w uprawie roślin i łakarstwa, a następnie jako dyrektor naczelny CTO i KR kierował pracami organizacyjnymi. Osobny rozdział stanowiła jego współpraca z praktyką i instytucjami rolniczymi, przez wiele lat pełnił funkcję redaktora naczelnego czasopisma „Agronomja Społeczna i Szkolnictwo Rolnicze” publikując na jego łamach 30 fundamentalnych artykułów do dzisiaj aktualnych, o agronomii społecznej, 6 artykułów o doświadczalnictwie i 3 z historii rolnictwa. Uczestniczył w Radzie Głównej

Urzędu Statystycznego i Komitecie do Spraw Kultury Wsi przy Ministerstwie Rolnictwa. Brał również udział w pracach Komisji do spraw instruktorów rolnych.

W 1933 roku gdy Wiceprzewodniczącym tejże Komisji był Prof. Mi-kułowski-Pomorski objął funkcję sekretarza. W marcu 1937 roku powo-łano Centralny Komitet d/s Pracowników Agronomii Społecznej gdzie Prof. Ludkiewicz był Przewodniczącym, a dr Wojtysiak został członkiem z dawnego składu Komisji. W 1933 roku otrzymawszy stypendium z Fun-duszu Kultury Narodowej zapoznał się z doświadczeniem rolniczym, oświatą i organizacją rolnictwa w Czechosłowacji, Niemczech i Francji. Wyjeżdżał również do Danii, Szwecji, Finlandii, Belgii, Holandii, Jugo-sławii, Włoch i Bułgarii gdzie zapoznał się z produkcją roślinną tamtej-szego rolnictwa i działalnością placówek naukowo-badawczych.

W okresie okupacji pracował w szkolnictwie zawodowym oraz Miej-skiej Szkole Rolniczej II stopnia i na tajnych kursach SGGW wykładaj-ąc uprawę roślin.

Po wyzwoleniu Warszawy w styczniu 1945 roku zgłosił się do SGGW obejmując kierownictwo Zakładu Rolnictwa, opróżnionego przez prof. Staniszkisa zamordowanego przez Niemców.

W dniu 15.I.1946 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym na Wydziale Rolniczym SGGW prowadząc wykłady z uprawy roślin oraz na Uniwersytecie Warszawskim Encyklopedię Rolnictwa i Wydziale Me-lioracji SGGW.

Współpracował również ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej w za-kresie doradztwa rolniczego. Był czynnym członkiem Warszawskiego To-warzystwa Naukowego i Przewodniczącym Sekcji Nauk Rolniczych.

Za swoje przekonania o głoszonych kierunkach w biologii został usu-nięty z SGGW i przeniesiony na Wydział Rolniczy Uniwersytetu i Po-lytechniki we Wrocławiu z dniem 7.XI.1950 roku gdzie objął kierownic-two Katedry Szczegółowej Uprawy Roślin. Tutaj podjął się od podstaw organizacji Katedry i pola doświadczalnego poświęcając swe badania nad rejonizacją roślin uprawnych Dolnego Śląska, Prus Polskich, Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej i kompleksowego systemu uprawy ro-ślin oraz uszkodzeń roślin przez gradobicie.

Brał również czynny udział w Komisji Rejonizacyjnej Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu i pracach Komisji Wydziału Rolniczego i Senatu WSR.

W październiku 1956 roku został wybrany przez Radę Wydziału Dzie-kanem Wydziału Rolniczego, którą to funkcję pełnił do 1960 roku. W 1958 roku otrzymał tytuł Profesora Zwyczajnego. Zawsze był wyma-gającym, a niekiedy surowym ale jednocześnie życzliwym i sprawiedli-wym, wpajał w nas umiłowanie ojczyzny, dzięki czemu cieszył się sza-

cunkiem wśród studentów. Wyrazem uznania dla całokształtu działalności dydaktyczno-wychowawczej i naukowej dla profesora Wojtysiaka było odznaczenie przez Radę Państwa w 1956 roku Złotym Krzyżem Zasługi. Był nauczycielem akademickim szczegółowej uprawy roślin dla 20 roczników absolwentów w Warszawie i Wrocławiu. Pod jego kierunkiem w Uczelni Wrocławskiej wykonano 100 prac magisterskich, 3 doktorskie i jedną habilitacyjną. Jego uczniowie i wychowankowie pracują w produkcji rolniczej, a wielu na kluczowych stanowiskach. W dniu 20 stycznia 1957 roku w okręgu wyborczym Nr 107 Legnica został wybrany posłem do Sejmu uzyskując ponad 92% głosów wyborców jako jeden z bezpartyjnych. Posłem był w latach 1957—1961 i w czteroletniej kadencji zabierał głos aż 16 razy poddając krytyce przedstawiane Sejmowi projekty ustaw. W swych wystąpieniach zwracał na nierozwiązane problemy społeczne a między innymi: alkoholizmu, biurokracji w administracji, szkół wyższych, struktury agrarnej i innych. Krytykował Prowizorium budżetowe. Na jego wniosek Sejm uchwalił szereg ustaw a między innymi zmianę Konstytucji w celu uregulowania spraw związanych z budżetem i powołaniu NIK. W swoim wystąpieniu w dyskusji o ustawie o Komitecie do Spraw Nauki i Techniki wnioskował by wieś i rolnictwo zostały objęte postępowaniem technicznym. Zmarł w grudniu 1978 r. w Warszawie w wieku 82 lat.

Tadeusz Wośkowski